

Αγαπητοί συνεργάτες,

με την υλοποίηση της καταληκτικής μας Ημερίδας στις 20 Σεπτεμβρίου σηματοδοτείται το τέλος μίας προσπάθειας τεσσάρων χρόνων. Από το Σεπτέμβριο του 2010 η Πράξη «Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών» προσπάθησε να υλοποιήσει το στόχο που είχε θέσει εξ' αρχής, την καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στο ελληνικό σχολείο προκειμένου να εξασφαλιστεί η κατά το δυνατόν ισότιμη εκπαίδευση των ομάδων αυτών με γηγενείς μαθητές, όπως επίσης και η κοινωνική τους ένταξη. Στο τελευταίο μας ενημερωτικό φυλλάδιο θα έχετε τη δυνατότητα να δείτε μεταξύ άλλων, εντυπωσιακά αριθμητικά στοιχεία από τις πολυπρισματικές παρεμβάσεις που έγιναν σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς. Τα νούμερα αυτά εκτός από την επιτυχία των παρεμβάσεων, καταδεικνύουν την επιτακτική ανάγκη συνεχούς παρουσίας διαπολιτισμικών προγραμμάτων στην τυπική εκπαίδευση. Με την επιθυμία να συνεχιστούν ανάλογες προσπάθειες στο μέλλον, ευχόμαστε καλή συνέχεια σε όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η ιστοσελίδα μας θα παραμείνει ενεργή ακόμα και μετά το τέλος του προγράμματος, για να προσφέρει σε όσους το επιθυμούν, πληροφορίες και καλές πρακτικές από τις υλοποιημένες ενέργειές μας.

Η Επιστημονικά Υπεύθυνη της Πράξης

Άννα Αναστασιάδη - Συμεωνίδη
Καθηγήτρια Α.Π.Θ.

Περιεχόμενα

Υποστήριξη των τάξεων υποδοχής

Η Δράση 1 «Υποστήριξη της λειτουργίας των Τάξεις Υποδοχής» αποσκοπούσε στην σχολική και κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών που φοιτούσαν στο ελληνικό σχολείο. Στόχος της Δράσης ήταν η ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής των αλλοδαπών μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα καθώς επίσης και η καταπολέμηση της σχολικής διαρροής.

Συγκεκριμένα, προκειμένου να επιτευχθεί ο παραπάνω ευρύτερος εκπαιδευτικός στόχος, η Δράση 1 υποστήριξε τη λειτουργία των ΤΥ μέσω της ενίσχυσης των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε αυτές και των μαθητών που τις παρακολουθούν. Η υποστήριξη πραγματοποιήθηκε με τις εξής παρεμβάσεις: υποστήριξη των ΤΥ από επιστημονικούς συνεργάτες, εφαρμογή και κατασκευή κατατακτήριων δοκιμασιών γλωσσομάθειας, παραγωγή επιμορφωτικού και υποστηρικτικού γλωσσοδιδακτικού υλικού, αποτίμηση της λειτουργίας των ΤΥ με στόχο τη βελτίωση του θεσμού.

Κατά τη διάρκεια των 3 ετών υλοποίησης της Δράσης, υποστηρίχθηκαν πανελλαδικώς οι Τάξεις Υποδοχής από **108 σχολεία**, ενώ εφαρμόστηκαν **1905 κατατακτήριες δοκιμασίες γλωσσομάθειας**. Επιπλέον, **1000** περίπου εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης επωφελήθηκαν από εξειδικευμένες επιμορφώσεις, δειγματικές διδασκαλίες και καινοτόμες διδακτικές εφαρμογές στη διγλωσση εκπαίδευση σχετικά με τη διδασκαλία με βάση το περιεχόμενο.

Ενίσχυση της ελληνομάθειας

Οι δραστηριότητες της Δράσης στόχευσαν στη γλωσσική ενίσχυση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών που αντιμετωπίζουν προβλήματα στη γλώσσα και στην υποστήριξη αλλόγλωσσων μαθητών με αναπηρίες οι οποίες επηρεάζουν την κατάκτηση της νεοελληνικής γλώσσας στην προφορική ή γραπτή της πραγμάτωση. Κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη της Δράσης είχε η επιμόρφωση και κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε ζητήματα διαχείρισης της μικτής γλωσσικά και πολιτισμικά τάξης. Τα τμήματα ενίσχυσης της ελληνομάθειας υλοποιήθηκαν σε **886** σχολικές μονάδες σε όλη την επικράτεια, ενώ ωφελήθηκαν συνολικά **18.527** μαθητές.

Θερινά τμήματα

Την καλοκαιρινή περίοδο, μετά το τέλος του σχολικού έτους και για 3 χρόνια, λειτούργησαν **117** θερινά τμήματα προ-γυμνασιακής και προ-λυκειακής εκπαίδευσης στα οποία πραγματοποιούνταν μαθήματα διάρκειας 40 διδακτικών ωρών. Κεντρικός σκοπός της Υποδράσης ήταν η ενίσχυση παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στο στάδιο της μετάβασής τους από τη μία σχολική βαθμίδα σε άλλη και η αποφυγή της σχολικής διαρροής. Στα θερινά τμήματα συνολικά έλαβαν μέρος περίπου **2000** μαθητές. Παράλληλα, **196** εκπαιδευτικοί της

πρωτοβάθμιας εκπαίδευση και **65** εκπαιδευτικοί από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση συμμετείχαν σε εξειδικευμένες επιμορφώσεις.

Καλλιέργεια διαπολιτισμικού κλίματος

Στο πλαίσιο της Δράσης αυτής βασικός στόχος είναι η διαμόρφωση κλίματος διαπολιτισμικού διαλόγου, σεβασμού και επικοινωνίας σε επίπεδο σχολικής μονάδας, μέσα από την ανάδειξη της διαφορετικότητας, ως σημαντικής συνιστώσας για τη μάθηση του συνόλου των μαθητών (γηγενών – αλλοδαπών και παλιννοστούντων), καθώς και την καλλιέργεια των κύριων δεξιοτήτων διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Για το λόγο αυτό αναπτύχθηκαν δραστηριότητες εντός και εκτός σχολικής μονάδας, με δραστηριότητες «παρασχολικού» χαρακτήρα όπως είναι οι επισκέψεις, οι εκδρομές, οι θεατρικές και καλλιτεχνικές ομάδες κ.ά. Στα 4 χρόνια εφαρμογής της δράσης υλοποιήθηκαν δραστηριότητες σε **284** σχολικές μονάδες σε όλη την επικράτεια.

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Με γνώμονα τις διαφοροποιημένες ανάγκες των εκπαιδευτικών, με το συνδυασμό θεωρητικής γνώσης και πρακτικής εφαρμογής και με τη σταδιακή αυτονόμηση των εκπαιδευτικών κατά τη διαδικασία της επιμόρφωσης, η Δράση αυτή υλοποίησε πλήθος επιμορφώσεων. Σε όλα τα χρόνια λειτουργίας της επιμορφώθηκαν συνολικά περίπου **16.000** εκπαιδευτικοί και στελέχη της εκπαίδευσης, ενώ πραγματοποιήθηκαν **271** ενδοσχολικές και **179** διασχολικές επιμορφώσεις σε όλη την Ελλάδα.

Μία σημαντική επίσης, συνεισφορά της Δράσης είναι η έκδοση εκπαιδευτικού υλικού το οποίο απευθύνεται όχι μόνο στους εκπαιδευτικούς, αλλά και σε όσους σχεδιάζουν και υλοποιούν επιμορφώσεις εκπαιδευτικών. Πρόκειται για τους τόμους:

Υποστηρίζοντας της επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Εγχειρίδιο επιμόρφωσης

Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο. Επιμορφωτικό υλικό Καλές πρακτικές στο πολυπολιτισμικό σχολείο. Αντλώντας από την επαγγελματική εμπειρία των εκπαιδευτικών.

Έχετε τη δυνατότητα να δείτε το εκπαιδευτικό υλικό σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση:

www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko

Ενίσχυση της μητρικής γλώσσας

Μία από τις καινοτομίες του προγράμματος είναι η ενίσχυση της μητρικής γλώσσας των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάστηκε, εφαρμόστηκε και αξιολογήθηκε ένα πρόγραμμα-πρόταση. Στα 3 χρόνια λειτουργίας της Δράσης δημιουργήθηκαν **22 τμήματα** για τη ρωσική γλώσσα στη Θεσσαλονίκη και **5 τμήματα** για την αλβανική γλώσσα στην Αθήνα ενώ στην Κρήτη λειτούργησαν **2 τμήματα** ρωσικής και **4 τμήματα** αλβανικής γλώσσας. Η πιλοτική διδασκαλία των γλωσσών στη συνέχεια αξιολογήθηκε, ενώ παράλληλα δημιουργήθηκε η ηλεκτρονική πλατφόρμα αυτόνομης μάθησης των μαθητών για τη διδασκαλία της ρωσικής και της αλβανικής γλώσσας, η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Πράξης, και η οποία **βραβεύτηκε με το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών 2013.**

Προγράμματα Ψυχολογικής Υποστήριξης

Η Δράση 6 «Προγράμματα Ψυχολογικής Υποστήριξης» (ΠΨΥ) προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη των ευρύτερων στόχων της Πράξης μέσα από σχεδιασμένες ενέργειες της έδωσε έμφαση στην πρόληψη έναντι της παρέμβασης και στην ομαδική έναντι της ατομικής παρέμβασης. Συνολικά ψυχολόγοι παρείχαν στήριξη σε **22.357** μαθητές από 105 σχολικές μονάδες όλων των εκπαιδευτικών περιφερειών.

Μέσα από τη λειτουργία της Δράσης επιδιώχθηκε η πρόληψη των ψυχοσυναισθηματικών και κοινωνικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν όλοι ανεξαιρέτως οι μαθητές στο σχολικό πλαίσιο, η βελτίωση της δυναμικής της τάξης και του σχολείου συνολικά μέσα από την άρση στερεοτύπων και την επίλυση συγκρούσεων, η αντιμετώπιση ψυχοκοινωνικών δυσκολιών για τους μαθητές και τις οικογένειές τους όπως ο εκφοβισμός και τα προβλήματα προσαρμογής. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις της Δράσης στόχευαν στην καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ μαθητών, σχολείου, οικογένειας και κοινότητας, στη δημιουργία προϋποθέσεων για μια κουλτούρα συνεργασίας των ψυχολόγων με τα σχολεία, καθώς και με δομές της κοινότητας που υφίστανται και μετά την ολοκλήρωση της δράσης και στην ενδυνάμωση και ενεργοποίηση των μεταναστών μαθητών και των οικογενειών τους ως προς τη διεργασία ένταξής τους.

Παρά το γεγονός ότι τα προγράμματα σχεδιάστηκαν για να εφαρμοστούν σε σχολεία με μεγάλο αριθμό μεταναστών και αλλοδαπών μαθητών, η συγκεκριμένη Δράση αποτέλεσε πεδίο αξιολόγησης της συμβολής των ΠΨΥ στο σχολείο για πρώτη φορά στην Ελλάδα, σε εκτεταμένο επίπεδο τόσο γεωγραφικά όσο και

χρονικά. Σε όλες τις σχολικές μονάδες που εφαρμόστηκαν τα ΠΣΥ τόσο στην πιλοτική όσο και στη διευρυμένη φάση υπήρξε πολύ θετική εικόνα από την παρουσία και το ρόλο του ψυχολόγου στο σχολείο. Ο ψυχολόγος κατάφερε να γίνει αποδεκτός από την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών, των γονέων και των μαθητών και να ενταχθεί σε μεγάλο βαθμό στο σχολικό πλαίσιο. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο, το οποίο αξίζει να επισημανθεί, είναι ότι τα θετικά αποτελέσματα από τις παρεχόμενες υπηρεσίες δεν περιορίζονται σε μεμονωμένες περιπτώσεις αλλοδαπών μαθητών αλλά αφορούν την καλύτερη λειτουργία όλου του σχολικού συστήματος.

Σύνδεση σχολείου – κοινότητας

Στο πλαίσιο της Πράξης αυτής, η Δράση «Σύνδεση σχολείου – κοινότητας» επιδίωξε με μια σειρά καινοτόμων ενεργειών καθώς και ενεργειών επιμόρφωσης-ευαισθητοποίησης, τη δημιουργία πρότυπων δεσμών σύνδεσης σχολείου, κοινότητας και οικογένειας των μεταναστών και παλιννοστούντων μαθητών και την ενδυνάμωση της επικοινωνίας μεταξύ τους, μέσα από την αλληλεπίδραση, τη συνεργασία και την ενεργή συμμετοχή όλων εκείνων οι οποίοι μετέχουν άμεσα αλλά και έμμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η Δράση 7 αποτέλεσε ένα ολοκληρωμένο πρότυπο παρέμβασης για παρόμοια προγράμματα. Οι προκαταρκτικές μελέτες τεκμηρίωσαν την ανάγκη υλοποίησης της Δράσης και τη θετική στάση των εκπαιδευτικών απέναντί της. Με τη σχετική ενέργειά της, η Δράση 7 ευαισθητοποίησε και επιμόρφωσε περίπου **600** εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι με τη σειρά τους μετέφεραν στα σχολεία τους τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν. Περίπου **300** σχολεία συμμετείχαν ενεργά και με δράσεις στο πρόγραμμα. Στο πλαίσιο των ενεργειών ελληνομάθειας προσέφερε μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε γονείς αλλοδαπών μαθητών. Η εστίαση των μαθημάτων σε θέματα σχετικά με τη σχολική ζωή κατέστησε λιγότερο διστακτικούς τους γονείς των μαθητών αυτών όσον αφορά τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση των παιδιών τους. Με τον τρόπο αυτό, οι γονείς ενδυναμώθηκαν ώστε να βοηθούν τα παιδιά τους και να στηρίζουν πολλαπλώς την πρόδοό τους στο σχολείο. Επιπλέον, οι διαπολιτισμικές συναντήσεις και οι εκδηλώσεις στα σχολεία καθώς και η παραγωγή και ανταλλαγή διαπολιτισμικού υλικού βοήθησαν στη συμμετοχή παιδιών και γονέων στη σχολική ζωή και στη διαμόρφωση μιας σχολικής κουλτούρας στηριγμένης στην ισότητα και την αποδοχή. Με την κοινωνική δικτύωση επίσης, άνοιξε πλαίσιο διαλόγου εκπαιδευτικών και μεταναστευτικών κοινοτήτων ενώ βοήθησε στην ανάπτυξη «κρίκων» ανάμεσα στην εκπαίδευση και στην κοινωνία. Τέλος, η Δράση αυτή συνέβαλε στην εισαγωγή καινοτόμων θεσμών και πρακτικών

οι οποίοι έφεραν πιο κοντά το σχολείο με την οικογένεια των αλλοδαπών μαθητών και τις κοινότητές τους. Οι πρότυπες ενέργειες της αγκαλιάστηκαν από πολλούς εκπαιδευτικούς της τάξης, με αποτέλεσμα να εμπλουτιστεί η καθημερινή σχολική εμπειρία για πολλούς μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο, αλλά και να βελτιωθεί η επικοινωνία των αλλοδαπών οικογενειών με το σχολείο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλότερη και δημιουργικότερη ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

Δημιουργία δικτύων συνεργατών

Το δίκτυο ή δίκτυα σχολείων, εκπαιδευτικών και διευθυντών, ερευνητών και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και των υπευθύνων χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής δύνανται να αποτελέσουν δίκτυα μάθησης για την ενθάρρυνση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης των μάχιμων εκπαιδευτικών και διευθυντών, καθώς επίσης και για τη σύνδεση θεωρίας και πράξης που διαμορφώνουν πρακτικές συμμετοχικής-συνεργατικής έρευνας.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης «δικτύων μάθησης» σχολικοί σύμβουλοι και διευθυντές επιμορφώθηκαν και ενημερώθηκαν για τους ρόλους που μπορούν να αναλάβουν σε αυτά. Στη διάθεσή τους υπάρχει το «forum της δικτύωσης», το οποίο αποτελεί ένα χώρο διαρκούς διαλόγου, ανταλλαγής απόψεων, και δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε επιστημονικά άρθρα, e-books και video συναφή με θέματα Δικτύωσης.

Εκπαιδευτικές επισκέψεις (φωτογραφικό υλικό)

Με τη συμμετοχή πλήθος μαθητών πραγματοποιήθηκαν και τις 3 χρονιές υλοποίησης της Δράσης **85 εκπαιδευτικά προγράμματα** με διαπολιτισμική διάσταση. Με την υλοποίηση των προγραμμάτων δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να συμμετάσχουν σε πλήθος δραστηριοτήτων, ανάλογα με το θέμα που είχαν, το μουσείο που επισκέπτονταν, αλλά και την εκπαιδευτική βαθμίδα στην οποία βρίσκονταν. Όλα τα παραπάνω παρουσιάζονται με εύληπτο τρόπο στο Οδηγό εκπαιδευτικών επισκέψεων με τίτλο «Το μουσείο ήταν τέλειο!».

Ο Οδηγός αυτός αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση ζητημάτων διαφορετικότητας, τα οποία μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εκπαιδευτικός, μουσειοπαιδαγωγός ή αρχαιολόγος. Πιο συγκεκριμένα, ο Οδηγός προσφέρει, πέρα από το βασικό θεωρητικό υπόβαθρο για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τη σύνδεσή της με τη μουσειακή αγωγή, συγκεκριμένες μεθοδολογικές υποδείξεις για την οργάνωση και τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών επισκέψεων, καθώς και πληθώρα εξειδικευμένου υλικού, το οποίο, ταξινομημένο

με κριτήρια στηριγμένα στις σύγχρονες θεωρίες και στρατηγικές μάθησης, αξιοποιεί με τρόπο λειτουργικό και πρακτικό ιδέες, σχέδια εργασίας και σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία εκπόνησαν και εφάρμοσαν εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και όλων των τύπων των σχολείων σε στενή συνεργασία με ανθρώπους των μουσείων.

... γενικά...

... με την υποστήριξη της τεχνολογίας

Καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της η Πράξη, υποστηριζόταν συνεχώς από τις υπηρεσίες προβολής, ενημέρωσης και επικοινωνίας, αλλά και από τις υπηρεσίες πρόσβασης και διαχείρισης εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού. Η υποδράση «Αξιοποίηση των ΤΠΕ για την προώθηση της επικοινωνίας των εμπλεκομένων στο Πρόγραμμα και την παροχή επιστημονικής καθοδήγησης σε μεγάλη κλίμακα» μέσα από την υποστήριξη και τις υπηρεσίες που παρείχε, επέτρεψε τη διάδοση και διείσδυση του έργου σε ένα εξαιρετικά μεγάλο τμήμα της εκπαιδευτικής κοινότητας. Αρκεί να αναλογιστούμε ότι οι εγγεγραμμένοι και ενεργοί χρήστες ξεπερνάνε τους **5700**. Ακόμη, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζουμε τη συμμετοχή των χρηστών στις δραστηριότητες του έργου, όπως για παράδειγμα η συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, η οποία σε πολλές περιπτώσεις τους εισήγαγε στην χρήση ΤΠΕ στην εκπαίδευση και στην γενικότερη αξιοποίηση της τεχνολογίας ως εργαλείο μάθησης και εκπαίδευσης.

Συμμετοχή στη 2^η γιορτή της πολυγλωσσίας

Στις 30 & 31 Μαΐου και 1^η Ιουνίου η Πράξη «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» συμμετείχε για δεύτερη συνεχόμενη φορά στη **γιορτή της πολυγλωσσίας** που οργάνωσε ο **Δήμος Θεσσαλονίκης** με πολλές και διαφορετικές δράσεις. Πιο αναλυτικά, 3 σχολεία (3^ο Γυμνάσιο Μενεμένης, Γυμνάσιο & ΓΕΛ Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ευόσμου) παρουσίασαν με απόλυτη επιτυχία θεατρικές παραστάσεις ενώ ένα διαφορετικό θεατρικό δρώμενο παρουσιάστηκε από τους μαθητές του 3^{ου} Γυμνασίου Ελευθερίου – Κορδελιού. 3 από αυτούς διάβασαν παραμύθια στη μητρική τους γλώσσα, ενώ υπήρχε παράλληλη αφήγηση στα ελληνικά. Μία άλλη ομάδα από μαθητές αναπαριστούσαν με παντομίμα τα όσα ακούγονταν. Καθ' όλη τη διάρκεια των εκδηλώσεων λειτουργούσε περίπτερο της Πράξης στο οποίο οι επισκέπτες είχαν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για τις παρεμβάσεις και να θέσουν τα ερωτήματά τους. Στον ίδιο χώρο εκπρόσωποι από το Ειδικό Γυμνάσιο & Λύκειο Κωφών και Βαρηκόων Θεσσαλονίκης είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν on line την πολυμεσική εκπαιδευτική εφαρμογή σχετικά με την επικοινωνία κωφών και βαρηκόων με τους

ακούοντες. Μαθητές από το σχολείο αυτό, μας χάρισαν επίσης, μία από τις πιο συγκινητικές στιγμές της εκδήλωσης, καθώς σε σύμπραξη με την παιδική χορωδία Αιγινίου παρουσίασαν τραγούδια στη νοηματική αποδεικνύοντας στην πράξη ότι η μουσική ενώνει. Στο καφέ της πολυγλωσσίας μαθητές από το 7^ο Δημοτικό Σχολείο Νεάπολης παρουσίασαν τις χώρες καταγωγής τους επιστρατεύοντας γονείς και συγγενείς και με ένα τρόπο παιγνιώδες μας χάρισαν ένα ευχάριστο θέαμα. Σε ένα χάρτινο ανθρώπινο ομοίωμα μαθητές από το 12^ο Δημοτικό Σχολείο Νεάπολης κατέγραψαν σκέψεις σχετικά με τα κοινά στοιχεία των ανθρώπων ανεξάρτητα από τη χώρα καταγωγής τους. Μετά το τέλος της δράσης το ομοίωμα κόσμησε το περίπτερο της Πράξης. Τέλος, στην αίθουσα νερού προβλήθηκε βίντεο με θέμα την παρουσίαση των κρητικών εθίμων, το οποίο μας έστειλε το Δημοτικό Σχολείο Γουβών Ηρακλείου Κρήτης.